# CBS De Spiegel

# Gedragsprotocol

# September 2026-2027

CBS De Spiegel

Van de Spiegelstraat 23

2518 ES Den Haag

070 345 7787

spiegel@scoh.nl

# Inleiding

Het gedragsprotocol van CBS de Spiegel is gebaseerd op de waarden die wij als school geformuleerd hebben in onze missie en visie. Positief en respectvol met elkaar omgaan is een prioriteit bij ons op school. Zo ontstaat veiligheid. Wij accepteren dat ieder kind verschilt in talent, tempo en temperament. We stimuleren de ontwikkeling van een positief zelfbeeld voor iedere leerling.

In een gezond schoolklimaat voelen, zowel leerlingen als leerkrachten zich aangenaam. Het is nauw verwant met de sfeer in de school. Hierbij is veiligheid een belangrijk begrip. Kinderen moeten zich op sociaal gebied veilig voelen. Ook de betrokkenheid en het meeleven van leerkrachten en ouders speelt een grote rol. De vertrouwensrelatie tussen de leerkracht en de kinderen onderling en tussen de school en ouders is voor ons een belangrijk onderdeel van het ‘samen school zijn’. Er is veel ruimte voor complimenten en aandacht voor datgene wat goed gaat.

CBS de Spiegel is een school die kinderen een prettige en veilige leeromgeving biedt. Dit is voor ons de meest belangrijke basis om tot prestaties te kunnen komen!

# Waarom een gedragsprotocol?

De afspraken in dit gedragsprotocol hebben zowel een preventieve als een curatieve functie. Door afspraken te maken over gewenst gedrag, worden ongewenste gedragingen zoveel mogelijk voorkomen. Wanneer zich grensoverschrijdend gedrag voordoet, bieden de afspraken in dit protocol een maatstaf voor de te nemen stappen.

***Gewenst gedrag:***
Door preventief te werken, wordt ernaar gestreefd te voorkomen dat dit protocol moet worden ingezet. Door het geven van heldere gedragsinstructies over wat we op school wel willen zien, gewenst gedrag te benoemen en complimenten te geven op gewenst (groeps-)gedrag, wordt preventief gewerkt aan positief gedrag in de klas en in de school.

Daarnaast wordt ook aandacht besteed aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen. Door middel van vragenlijsten over sociale vaardigheden en sociale veiligheid wordt de sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen in kaart gebracht en wordt het aanbod in de klassen afgestemd op wat de groep of individuele leerling nodig heeft.

Wanneer de preventieve activiteiten onvoldoende effectief zijn, treedt het gedragsprotocol in werking. In de bijlage staat een overzicht van gewenst, ongewenst en grensoverschrijdend gedrag. Dit geeft de school handvatten om te kunnen beoordelen wanneer er consequenties verbonden moeten worden aan het gedrag van een leerling. Daarbij wordt ook gespecificeerd in de frequentie van ongewenst gedrag.

***Ongewenst gedrag:***
De groepsleraar neemt pedagogische maatregelen om het gedrag van de leerling zodanig te corrigeren dat de leerling, binnen afzienbare tijd, weer kan deelnemen aan de groepsactiviteiten. De pedagogische maatregelen vinden plaats in de groep. Er wordt rekening gehouden met de leeftijd van de leerling en de gebeurtenis.

***Herhaaldelijk ongewenst gedrag (drie keer in één dagdeel)****:*
De pedagogische handelingen van de leraar zijn niet voldoende. De leerling krijgt een time-out en wordt bij de vaste time-out leerkracht gebracht, voor een afgesproken (korte) tijd. De leerkrachten maken onderling afspraken over wie de vaste time-out leerkracht is. Wanneer het voor een langere tijd geldt, krijgt de leerling werk mee.

Bij kleuters geldt: na meer dan drie keer ongewenst gedrag in één dagdeel: time-in in de klas. Daarbij wordt steeds rekening gehouden met of het om een groep 1 leerling gaat of om een groep 2 leerling. Tevens wordt er rekening gehouden met de gebeurtenis.

Bij de peuters geldt: er komt een gesprek met ouders en er wordt een plan op maat gemaakt voor de leerling.

De volgende acties worden ondernomen bij herhaaldelijk ongewenst gedrag (alle groepen):

- Aantekening in Parnassys met verslag van incidenten, gesprek en afspraken
- Ouders op de hoogte stellen
- Gesprek met de leerling (met wat voor oplossing komt de leerling, hoe gaat hij/zij het de volgende keer aanpakken?)
- Overleg met schoolleiding of intern begeleider over aanpak in de klas

***Voortduring van ongewenst gedrag (meer dan 3 keer in één dagdeel of ≥6 keer op één dag) of grensoverschrijdend gedrag***

Het gedrag van de leerling blijft zo storend en mogelijk bedreigend voor andere leerlingen en leraren dat bovenstaande maatregelen niet toereikend zijn om de leerling binnen afzienbare tijd weer te laten deelnemen aan groepsactiviteiten. De leerling komt tijdelijk te zitten bij de directie of een leerkracht die op dat moment ambulant is.

Bij kleuters: na meer dan 6 keer ongewenst gedrag op één dag of grensoverschrijdend gedrag: time-out buiten de klas. Daarbij wordt steeds rekening gehouden met of het om een groep 1 leerling gaat of groep 2 en er wordt rekening gehouden met de gebeurtenis.

Bij de peuters geldt: er komt een gesprek met ouders en er wordt een plan op maat gemaakt voor de leerling. Er wordt onderzocht of de peuterschool een passende plek is voor de leerling.

De volgende acties worden ondernomen:

- Gesprek met ouders, intern begeleider en directie, waarin ouders verplicht worden actie te ondernemen om aan de gedragsverandering mee te werken middels een stappenplan/een arrangement dat op maat gemaakt is.
- Een officiële waarschuwing wordt schriftelijk en mondeling toegelicht aan ouders.
- Rekening houdend met de aard van de gebeurtenis en de leerling kan besloten worden tot een schorsing.
- Indien er sprake is van ambulante begeleiding brengen wij de schooladviseur van SPPOH op de hoogte. In het geval van schorsing worden de eerste twee keer gemeld bij het bestuur (SCOH) en bij leerplicht. In het geval van een derde keer schorsing, wordt dit gemeld bij SCOH, leerplicht en de schoolinspectie.
- Aantekening in Parnassys met verslag van incidenten, gesprek en afspraken.

***Voortduring van grensoverschrijdend gedrag gedurende één schooljaar***

Door de school kan in samenwerking met ouders onvoldoende invloed worden uitgeoefend om gedragsveranderingen te bewerkstelligen. Uiteindelijk kan besloten worden tot verwijdering van de leerling. Hiervan worden altijd SCOH, de leerplichtambtenaar en de Inspectie op de hoogte gesteld. Tevens wordt daarbij de procedure gevolgd die door het bestuur is vastgesteld. In hoe wij omgaan met schorsen en verwijderen, volgen wij het beleid van SCOH.

De volgende acties worden ondernomen:

- Gesprek met ouders onder leiding van directielid.

- Verwijderingsprocedure starten
- Overleggen overbruggingsmaatregelen met ouders, directie, IB en SPPOH.
- Aantekening in Parnassys met verslag van incidenten, gesprek en afspraken.

Hierbij wordt ook steeds rekening gehouden met de ernst van de problematiek, de thuissituatie en welke partijen betrokken zijn bij de leerling/het gezin.

# Bijlage 1: Gewenst – ongewenst - grensoverschrijdend gedrag peuters

**Gedragsprotocol bij peuters**

| Gewenst gedrag | Ongewenst gedrag | Grensoverschrijdend gedrag |
|---|---|---|
| Kan wat qua leeftijd redelijk is, zitten op een stoel in de kring | Niet in de kring kunnen zitten en/of weglopen. | Stoel gooien, schreeuwen, storen, andere kinderen pijn doen. |
| Kan op een positieve manier omgaan met anderen | Ontwijkt andere kinderen en/of vertoont negatief gedrag tegen andere kinderen. | Peuter belemmert andere kinderen, andere kinderen voelen zich niet veilig. Structureel andere kinderen pijn doen. |
| Kan zorgvuldig omgaan met materialen | Is onzorgvuldig en gooit met materiaal. | Maakt materiaal opzettelijk kapot. Gebruikt materiaal om een ander pijn te doen. |
| Is corrigeerbaar | Heeft moeite met correctie. | Peuter is niet corrigeerbaar. |
| Kan omgaan met frustratie en tegenslagen | Heeft hier nog moeite mee maar staat open voor hulp vanuit de pedagogisch medewerkers. | Kan niet omgaan met tegenslagen en emoties. Emoties worden zeer heftig, kind wordt driftig. Doet andere kinderen of pm-er pijn/schreeuwen krijsen. |
| Kan meedoen met groepsactiviteiten | Laat storend gedrag zien tijdens groepsactiviteiten. | Structureel storend gedrag en weigeren om mee te doen zodanig dat het groepsproces verstoord wordt. |
| Kan langere tijd gericht aan een taakje werken en dit ook afmaken | Begint aan een werkje en maakt dit structureel niet af. | Weigert structureel om aan een werkje te beginnen, komt hierdoor niet tot ontwikkeling. Stoort hierbij andere kinderen. |
| Kan redelijkerwijs zelfstandig dagelijkse probleempjes oplossen. | Is structureel afhankelijk van de pedagogisch medewerker bij het oplossen van dagelijkse probleempjes. De pm-er biedt begeleiding en de peuter staat open voor hulp van pedagogisch medewerkers. | Toont fysiek en verbaal geweld bij het oplossen van kleine probleempjes. Structureel weigeren van het oplossen van probleempjes en van hulp van pedagogisch medewerkers. |

# Bijlage 2: Gewenst – ongewenst - grensoverschrijdend gedrag kleuters

**Gedragsprotocol bij kleuters**

| Gewenst gedrag | Ongewenst gedrag | Grensoverschrijdend gedrag |
|---|---|---|
| Rustig op stoel/kleed in een kring kunnen zitten. | Niet in de kring kunnen zitten, de kring verstoren. Hoeveel kansen krijgt een kind. | Stoel gooien<br>Door klas heen schreeuwen/bewust storen<br>Andere kinderen/de leerkracht fysiek pijn doen. (Slaan, schoppen knijpen duwen, stompen, spugen, wurgen) |
| Aanspreekbaar zijn op eigen gedrag | Niet luisteren naar de juf na waarschuwingen.<br>Ook na time in niet willen luisteren naar de juf. | Weglopen, met spullen gooien, de juf napraten, erdoorheen schreeuwen.<br>Oren dicht doen omdat het niet wil luisteren.<br>Niet met de leerkracht meewillen, moet fysiek meegenomen worden. |
| Houdt zich aan de klassen regels | Houdt zich niet aan de klassenregels, moet meer dan 3x op een dagdeel gecorrigeerd worden op het hanteren van de regels | Leerling is niet corrigeerbaar, leerkracht kan de les niet voortzetten, andere kinderen komen niet tot leren. Leerling zelf komt niet tot leren. |
| Kan zorgvuldig met materiaal omgaan | Is onzorgvuldig met materiaal. Gooit met materiaal. | Maakt materiaal kapot van school, andere kinderen en zichzelf.<br>Gebruikt materiaal om een ander pijn te doen. |
| Kan adequaat omgaan met leeftijdsgenootjes<br>- Kan overleggen<br>- Samenwerken<br>- Troosten<br>- Helpen<br>- Luisteren naar elkaar<br>- Kan benoemen hoe het zich voelt<br>- Begint emoties van een ander te herkennen.<br>- Houden rekening met anderen | Als een leerling dit gewenste gedrag nog niet kan. Hier zal een leerling begeleiding bij krijgen. En de leerling heeft hier baat bij.<br><br>Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind, is het een jonge groep 1 leerling of een groep 2 leerling die al bijna naar groep 3 gaat? | Leerling belemmert andere kinderen, andere kinderen voelen zich niet veilig of bedreigd.<br>Structureel andere kinderen pijn doen.<br>Leerkracht kan geen les meer geven. |
| Kan adequaat omgaan met uitgestelde aandacht. | Heeft moeite met uitgestelde aandacht. Wordt begeleid door leerkracht en leerling heeft hier baat bij | Kan niet omgaan met uitgestelde aandacht en eist aandacht zodanig op dat |

| | | |
|---|---|---|
| | | leerkracht niet meer in staat is om les te geven |
| Kan omgaan met frustratie en tegenslagen | Heeft moeite met uitgestelde aandacht wordt begeleid door leerkracht en leerling heeft hier baat bij.<br><br>Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind, is het een jonge groep 1 leerling of een groep 2 leerling die al bijna naar groep 3 gaat? | Kan niet omgaan met tegenslagen en emoties. Emoties worden zeer heftig. Kind wordt driftig; Andere kinderen/de leerkracht fysiek pijn doen. (structureel slaan, schoppen knijpen duwen, stompen, spugen, wurgen). |
| Is zelfredzaam* | Nog niet zelfredzaam heeft hulp nodig van de juf en heeft hier baat bij | Structureel zodanig op alle gebieden hulp nodig hebben dat de leerkracht niet in staat is om les te geven. |
| Kan meedoen aan groepsactiviteiten | Laat storend gedrag zien tijdens groepsactiviteiten | Structureel storend gedrag en weigeren om mee te doen zodanig dat de leerkracht niet in staat is om les te kunnen geven |
| Kan langere tijd gericht aan een taakje werken en dit ook afmaken | Begint aan een werkje en maakt dit structureel niet af.<br><br>Hierbij wordt rekening gehouden met de leeftijd van het kind, is het een jonge groep 1 leerling of een groep 2 leerling die al bijna naar groep 3 gaat? | Weigert structureel om aan een werkje te beginnen en komt hierdoor niet tot leren. Stoort hierbij andere kinderen waardoor zij ook niet tot leren komen. |
| Kan zelfstandig dagelijkse probleempjes oplossen | Is structureel afhankelijk van de leerkracht bij het oplossen van dagelijkse probleempjes. De leerkracht biedt begeleiding en de leerling heeft hier baat bij. | Toont fysiek en verbaal geweld bij het oplossen van kleine probleempjes. Structureel weigeren van het oplossen van probleempjes |

# Bijlage 3: Gewenst – ongewenst - grensoverschrijdend gedrag leerlingen groep 3 t/m 8

**Gedragsprotocol bij leerlingen groep 3 t/m 8**

| Gewenst gedrag | Ongewenst gedrag | Grensoverschrijdend gedrag |
|---|---|---|
| Rustig op stoel kunnen zitten | Niet op een stoel kunnen zitten, de les verstoren. | Stoel gooien<br>Door klas heen schreeuwen/bewust storen<br>Andere kinderen/de leerkracht fysiek pijn doen. (slaan, schoppen knijpen duwen, stompen, spugen, wurgen) |
| Aanspreekbaar zijn op eigen gedrag | Niet luisteren naar de juf na waarschuwingen.<br>Ook na time in niet willen luisteren naar de juf. | Weglopen, met spullen door de klas gooien, de juf napraten, erdoorheen schreeuwen. Oren dicht doen omdat het niet wil luisteren.<br>Niet met de leerkracht meewillen, moet fysiek meegenomen worden. |
| Houdt zich aan de klassen-regels | Houdt zich niet aan de klassenregels. | Leerling is niet corrigeerbaar, leerkracht kan de les niet voortzetten, andere kinderen komen niet tot leren. Leerling zelf komt niet tot leren. |
| Kan zorgvuldig met materiaal omgaan | Is onzorgvuldig met materiaal. Bijvoorbeeld: stukken uit boek scheuren, het boek/tafels/stoelen/ spelletjes expres vies maken.<br><br>Gooit met materiaal. | Maakt materiaal kapot van school, andere kinderen en zichzelf.<br>Gebruikt materiaal om een ander pijn te doen. |
| Kan adequaat omgaan met leeftijdsgenootjes<br>- Kan overleggen<br>- Samenwerken<br>- Troosten<br>- Helpen<br>- Luisteren naar elkaar<br>- Kan benoemen hoe het zich voelt<br>- Kan emoties van een ander te herkennen.<br>- Houden rekening met anderen | Als een leerling dit gewenste gedrag nog niet kan. Hier zal een leerling begeleiding bij krijgen. En de leerling heeft hier baat bij. | Leerling belemmert andere kinderen, andere kinderen voelen zich niet veilig/bedreigd.<br>Structureel andere kinderen pijn doen.<br>Leerkracht kan geen les meer geven. |

| | | |
|---|---|---|
| Kan adequaat omgaan met uitgestelde aandacht. | Heeft moeite met uitgestelde aandacht wordt begeleid door leerkracht en leerling heeft hier baat bij. | Kan niet omgaan met uitgestelde aandacht en eist aandacht zodanig op dat leerkracht niet meer in staat is om les te geven |
| Kan omgaan met frustratie en tegenslagen | Heeft moeite met uitgestelde aandacht wordt begeleid door leerkracht en leerling heeft hier baat bij.<br><br>Heeft moeite met frustratie en tegenslag. Wordt begeleid door de leerkracht en de leerling heeft hier baat bij, d.w.z. er wordt groei gezien in het betreffende gedrag. | Kan niet omgaan met tegenslagen en emoties. Emoties worden zeer heftig. Kind wordt driftig;<br>Andere kinderen/de leerkracht fysiek pijn doen. (structureel slaan, schoppen knijpen duwen, stompen, spugen, wurgen). |
| Is zelfredzaam* | Nog niet zelfredzaam, heeft hulp nodig van de juf en heeft hier baat bij. | Structureel zodanig op alle gebieden hulp nodig hebben dat de leerkracht niet in staat is om les te geven. |
| Kan meedoen aan groepsactiviteiten | Laat storend gedrag (bijvoorbeeld: door de klas roepen, andere kinderen afleiden, niet luisteren naar de leerkracht) zien tijdens groepsactiviteiten. | Structureel storend gedrag en weigeren om mee te doen zodanig dat de leerkracht niet in staat is om les te kunnen geven |
| Kan langere tijd gericht aan een taak(je) werken en dit ook afmaken | Begint aan een taak(je) en maakt dit structureel niet af. | Weigert structureel om aan een taak(je) te beginnen en komt hierdoor niet tot leren. Stoort hierbij andere kinderen waardoor zij ook niet tot leren komen. |
| Kan zelfstandig dagelijkse probleempjes oplossen | Is structureel afhankelijk van de leerkracht bij het oplossen van dagelijkse probleempjes. De leerkracht biedt begeleiding en de leerling heeft hier baat bij. | Toont fysiek en verbaal geweld bij het oplossen van kleine probleempjes. Structureel weigeren van het oplossen van probleempjes |

# Bijlage 4: *Zelfredzaamheid op school

| | Groep (1-)2 | Groep 3-4 | Groep 5-6 | Groep 7-8 |
|---|---|---|---|---|
| Zelfbeeld | Ik…<br>- Ken mijn voor- en achternaam<br>- Weet waar ik woon<br>- Kan nadenken over mijn eigen gedrag | Ik…<br>- Kan in gesprek gaan over mijn eigen gedrag | Ik…<br>- kan in gesprek gaan over mijn eigen gedrag<br>- heb zelfkritiek als dat nodig is | Ik…<br>- Schat mijn mogelijkheden goed in: onderschat, maar overschat mezelf ook niet |
| Eten en drinken | - Kan bijv. mandarijn zelf pellen<br>- Kan een beker zelf open maken<br>- Eet zelfstandig<br>- Kan eten en drinken zonder knoeien | - Kan mijn eten en drinken netjes opeten en mijn spullen daarna weer opruimen | | |
| Tijdsbesef | - Weet welke dag het is<br>- Ken de seizoenen<br>- Ken het dagritme<br>- Weet het verschil tussen weekend en de dagen doordeweeks | - Weet wat ‘vandaag’, ‘gisteren’ en ‘morgen’ is.<br>- Weet wat uren en minuten zijn.<br>- Kan klokkijken | - Kan inschatten hoe lang ik ergens voor nodig heb / wat ik in een bepaalde hoeveelheid tijd kan<br>- Kan digitaal klokkijken<br>- Ken de tijdsindeling van de dag op school | - Bekommer me om tijd als ik naar huis of school moet<br>- Kan mijn agenda bijhouden<br>- Kan mijn huiswerk plannen |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | - Eet binnen de tijd die ik er voor krijg | | | |
| Hygiëne / jezelf verzorgen | - Kan me zelfstandig aan- en uitkleden (gym)<br>- Kan zelfstandig naar het toilet<br>- Ben de hele schooldag zindelijk<br>- Kan mijn eigen billen afvegen<br>- Was zelfstandig mijn handen<br>- Kan mijn eigen veters strikken | | - Pak mijn eigen schooltas in | - Zorg dat ik mijn schoolspullen bij me heb (gymkleding, huiswerk, agenda) |
| Communicatie en contact | - Ken de (belangrijkste) leraren op school<br>- Durf initiatieven te nemen<br>- Kan met medeleerlingen een gesprekje voeren<br>- Kan met de eigen leraar een gesprekje voeren | - Praat er niet tussendoor als iemand anders aan de beurt is<br>- Kan hulp vragen en geven<br>- Probeer zelf een conflict op te lossen<br>- Kan met andere leraren op school een gesprekje voeren | - Verwoord mijn eigen mening<br>- Kan soms al een conflict zelf oplossen<br>- Verstoor niet het groepsspel<br>- kan me aan spelregels houden bij een groepsspel | - Kan zelfstandig een probleem oplossen<br>- Kan zelfstandig een conflict met een leerling oplossen<br>- Kan afstemmen en afspraken maken |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | - Ben aardig voor andere kinderen | | | |
| De weg weten / veiligheid | - Weet de weg in het klaslokaal<br>- Weet de weg in de school<br>- Kan zelfstandig de school binnen lopen | - Kan ruimte goed inschatten<br>- Kan zelfstandig een boodschap doen | - Kan veilig zelfstandig van huis naar school lopen<br>- Zie gevaar | - Kan me veilig in het verkeer bewegen in de omgeving tussen thuis en school<br>- Heb mijn verkeersexamen behaald<br>- Kan een veilige weg naar VO-school fietsen |
| (Fijne) motoriek | - Hanteer schrijfmateriaal<br>- Hanteer een schaar<br>- Heb een correcte pengreep | | | |
| Verzorgen omgeving | - Kan zelf de spullen weer schoonmaken | - Zorg samen met de klas voor een opgeruimde omgeving | | |
| Tekst- en mediawijsheid | - Hanteer bij een prentenboek de juiste leesconventies<br>- Kan een computermuis / tablet hanteren<br>- Kan een verhaaltje | - Hanteert de juiste schrijfconventies<br>- Kan leesbaar schrijven<br>- Kan de laptop hanteren<br>- Kan typen op de computer | - Kan alfabetisch opzoeken<br>- Kan woordenboek hanteren<br>- Kan opzoeken op Google<br>- Kan een PowerPointpresentatie maken | - Weet wat de gevaren van internet zijn<br>- Ben me bewust van mijn rol op sociale media<br>- Volg de actualiteit (Jeugdjournaal) |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | navertellen / naspelen | | | |
| Omgang met materiaal | - Kan zelf de benodigde spullen pakken<br>- Kan zelf gebruikte spullen opruimen<br>- pak mijn eigen materiaal | - Ken het gebruik van materiaal<br>- controleer het materiaal | - Draag mijn eigen schoolspullen | - Kan anticiperen op wat gevaarlijk zou kunnen zijn |
| Werken in de klas | - Kan het gemaakte werk zelf inleveren<br>- Huil niet meer als iets niet lukt | - Ken het gebruik van de timer<br>- Kan instructie begrijpen en omzetten in doen<br>- Kan zelfstandig op de gang werken<br>- Kan werken in wisselende groepsgrootte<br>- Lever mijn werk in | - Kan bij een onderbreking van mijn taak het weer oppakken<br>- Kan andere hulpmiddelen inzetten, om tot een oplossing te komen<br>- Kan mijn eigen werk nakijken | - Organiseer zelf activiteiten |